

Оскільки вартісну оцінку окремих позитивних і негативних опосередкованих (побічних) наслідків інтеграції здійснити зазвичай дуже складно чи неможливо, пропонуємо визначати їх значимість лише за допомогою умовних балів. Звичайно, при цьому йтиметься про відображення суб'єктивних поглядів засновників (менеджменту) підприємства.

Ми не пропонуємо завершувати оцінку перспективності участі сільськогосподарського підприємства в інтеграційному об'єднанні порівнянням узагальнюючих критеріїв вигод і витрат, оскільки розуміємо складність і дискусійність процедури зведення відповідної інформації до єдиних показників. Вважаємо, що самої ідентифікації та оцінки обставин у розрізі окремих позицій (за запропонованим вище переліком вигод і витрат) достатньо для прийняття зваженого рішення. Такий аналіз допоможе суб'єкту господарювання оцінити свої потреби і проблеми, визначити вплив інтеграції на перспективи розвитку. Позитивне значення матиме вивчення у процесі цього дослідження поглядів представників інших підприємств, зокрема ініціаторів інтеграційного об'єднання, які й визначають основні засади членства в ньому.

Висновки

Участь сільськогосподарських підприємств в аграрній інтеграції є практичним втіленням ними конкурентної стратегії кооперації. Ця стратегія спрямована на уникнення прямого економічного суперництва з партнерами по бізнесу, об'єднання зусиль із зацікавленими суб'єктами для вирішення певних господарських проблем. Сільськогосподарські товаровиробники мають певну можливість вибору організаційної форми інтеграційного об'єднання, механізму відстоювання з їх допомогою власних інтересів.

Методика вибору сільськогосподарським підприємством організаційної форми інтеграційного об'єднання чи прийняття рішення про входження в таке передбачає порівняння вигод і витрат (прямих і опосередкованих), яке воно отримує від участі в об'єднанні. Ідентифікація позитивних для підприємства нас-

лідків інтеграції та витрат, які йому доведеться понести, дозволить з'ясувати, яким чином та якою мірою інтеграційні відносини забезпечать формування стійких конкурентних переваг.

Список використаних джерел

1. Данкевич А.Е. Развитие интегрированных структур у сельском хозяйстве: монография / А.Е. Данкевич. – К.: ННЦ «Институт аграрной экономики», 2011. – 348 с.
2. Сухий П.О. Агропродовольчий комплекс Західноукраїнського регіону: монографія / П.О. Сухий. – Чернівці: Рута, 2008. – 400 с.
3. Нестерчук Ю.О. Інтеграційні процеси в аграрно-промисловому виробництві / Ю.О. Нестерчук. – Умань: Видавець «Сочинський», 2009. – 372 с.
4. Крылатых Э.Н. Теоретико-методические основы изучения современной агроэкономической интеграции / Э.Н. Крылатых // Рыночная интеграция в агропромышленном секторе: тенденции, проблемы, государственное регулирование. – М.: ВИАПИ им. А.А. Никонова, 2010. – С. 3–6.
5. Зеліско І.М. Економічна сутність інтеграції в аграрній сфері / І.М. Зеліско // Економіка АПК. – 2012. – №5. – С. 105–109.
6. Козак О.А. Формування міжгалузевих відносин та еквівалентність обміну в аграрній сфері / О.А. Козак, Л.М. Малік // Економіка АПК. – 2012. – №8. – С. 17–21.
7. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/469/97>
8. Словник найбільш уживаних агроекономічних термінів / Авт.-укл.: О.В. Тихоненко, А.В. Кучер. – Харків: ХНАУ, 2012. – 104 с.
9. Войнаренко М. П. Кластери в інституційній економіці: монографія / М.П. Войнаренко. – Хмельницький: ХНУ, ТОВ «Тріада-М», 2011. – 502 с.
10. Організаційно-економічна модернізація аграрної сфери: наукова доповідь / За заг. ред. акад. П.Т. Саблука. – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. – 342 с.
11. Фертікова Т.М. Інституційна економіка: навчальний посібник / Т.М. Фертікова. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 128 с.

Н.М. ДАВИДЕНКО,

к.е.н, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Аналіз теоретичних аспектів фінансової безпеки суб'єктів господарювання

У статті проведено аналіз наукових підходів до визначення поняття «фінансова безпека суб'єктів господарювання», виявлено переваги і недоліки даних підходів. Наведено власне визначення поняття фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Ключові слова: безпека, фінансова безпека суб'єктів господарювання, стійкість, стабільність, фінансові ресурси.

В статье проведен анализ научных подходов к определению понятия «финансовая безопасность хозяйствующих субъектов», выявлены преимущества и недостатки данных подходов. Приведено собственное определение понятия финансовой безопасности хозяйствующих субъектов.

Ключевые слова: безопасность, финансовая безопасность хозяйствующих субъектов, стойкость, стабильность, финансовые ресурсы.

In the article the analysis of the scientific going is conducted near determination of concept «financial safety of subjects of menage», advantages and lacks of these approaches are educed. Own determination over of concept of financial safety of subjects of menage is brought.

Keywords: are safety, financial safety of subjects of menage, firmness, stability, financial resources.

Постановка проблеми. Розв'язання проблем фінансової безпеки зумовлене стрімкими змінами в житті України, необхідністю зайняти гідне місце в міжнародному співтоваристві, потребами адекватного реагування на загрози різних рівнів. Практично в усьому світі, а також в Україні спостерігаються негативні наслідки фінансової кризи, яка зумовила суттєве зниження попиту на промислову продукцію, насамперед галузей металургії, машинобудування, хімічної та легкої промисловості. Загальне становище у світі ще не досягло такого стану стабільності, щоб зміцнення безпеки не розглядати як одну з головних передумов подальшого розвитку країни, що вимагає від науковців дослідження фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Для аналітичного дослідження фінансової безпеки потрібно чітко зрозуміти її зміст і різновиди. Тому постає необхідність аналізу публікацій і досліджень сучасних науковців та фінансистів, що працювали у цій галузі.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Окремі питання щодо фінансової безпеки знайшли своє висвітлення в роботах Т. Аліссона, О. Барановського [2], І.О. Бланка [3], А. Гальчинського, В. Гейця, К. Горячевої [7], В. Гусева, М.М. Єрмошенка [12], А. Загороднього [13], Г.В. Козаченка, Л. Мельник [10], Дж. Найта, О. Трескунова, П.Я. Пригунова, Г. Фостера та ін. Проте на сьогодні немає однотайного погляду щодо визначення фінансової безпеки суб'єктів господарювання, і внаслідок цього вчені по-різному підходять до її забезпечення.

Метою статті є аналіз здобутків науковців у літературних джерелах, присвячених питанням забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання та удосконалення понятійного апарату фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу. За ринкових умов господарювання фінанси є рушієм будь-якої економічної системи, тому, на думку Н.Й. Реверчук, саме фінансова безпека є провідною й вирішальною, адже являє собою засіб захисту від можливих фінансових витрат і попередження банкрутства підприємства, досягнення найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів [23].

Фінансова безпека суб'єктів господарювання є достатньо складною економічною категорією, і, незважаючи на відносну новизну дослідження фінансової безпеки як окремого об'єкта, сьогодні існують різні запропоновані авторами визначення даної категорії.

На думку А.Г. Загороднього [13] та З.С. Варналія [29, с. 35], фінансова безпека – це захищеність фінансових інтересів суб'єктів господарювання на всіх рівнях фінансових відносин,

забезпеченість домашніх господарств, підприємств, організацій та установ, регіонів, галузей та секторів економіки, держави загалом фінансовими ресурсами, достатніми для задоволення їхніх потреб і виконання фінансових зобов'язань.

Проект концепції фінансової безпеки України трактує фінансову безпеку як складову економічної безпеки, яка характеризує стан захищеності життєво важливих (ключових) інтересів держави, регіонів, підприємницьких структур та громадян у фінансовій сфері від впливу широкого кола негативних чинників (загроз) [18, с. 34].

Фінансова безпека підприємства – це важлива складова частина економічної безпеки підприємства, що базується на незалежності, економічності і конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта, яка відображається через систему критеріїв і показників його фінансового стану, що характеризують збалансованість фінансів, достатню ліквідність активів і наявність необхідних резервів [14].

У монографії професора О.А. Кириченко і В.С. Сідака «Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання» обґрунтовано рекомендації щодо підходів та оцінки вибору різних систем організації управління безпекою [22].

Значний доробок до обґрунтування суті фінансової безпеки належить О.І. Барановському [2]. Так, у його монографії поняття «фінансова безпека підприємств» є синтезованим, інтегрує в собі важливі характеристики категорій «економічна безпека підприємства» та «фінансова безпека підприємства». Ці категорії досить глибоко розглядаються в сучасній літературі, що дозволяє використовувати їх теоретичну основу і методологічний апарат при дослідженні важливих змістовних характеристик поняття «фінансова безпека підприємства» як об'єкта управління.

На думку О.І. Судакової, фінансова безпека підприємства – це важлива складова частина економічної безпеки підприємства, що базується на незалежності, ефективності і конкурентоспроможності фінансів підприємства, яка відображається через систему критеріїв і показників його стану, що характеризують збалансованість фінансів, достатню ліквідність активів і наявність необхідних грошових резервів, фінансову стабільність, ступінь захищеності фінансових інтересів на усіх рівнях фінансових відносин [26].

Поняття фінансової безпеки підприємства в найбільш загальному вигляді сформулював професор І.А. Бланк таким чином: «фінансова безпека підприємства є кількісно і якісно детермінованим рівнем його фінансового стану, що забезпечує стабільну захищеність його пріоритетних, збалансованих інтересів від проідентифікованих реальних і потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього характеру, параметри якого визначаються на основі його фінансової філософії і створюють необхідні передумови фінансової підтримки його стійкого росту в даному і перспективному періоді» [3].

Ю. Любимцев й А. Логвина [17, с. 55–56] дають таке визначення фінансової безпеки: це забезпечення такого розвит-

ку економіки, фінансової системи і фінансових відносин та процесів у країні й регіоні, за якого створилися б необхідні (прийнятні) фінансові умови та ресурси для соціально-економічної стабільності й розвитку суспільства в цілому та конкретного регіону, забезпечення цілісності й єдності фінансової системи, успішного протистояння внутрішнім і зовнішнім загрозам країни в цілому й конкретному районі, зокрема.

Дещо вужче трактує сутність фінансової безпеки А. Соловйова [25], яка під системою фінансової безпеки розуміє створення таких умов, за яких забезпечується жорсткий контроль за формуванням і розподілом фінансових ресурсів; за обґрунтованим, цілеспрямованим та ефективним їх використанням; виключення можливості зловживань фінансовими коштами й переспрямування фінансових потоків у не закріплені законодавством сфери їх використання.

На думку М. Єрмошенка, «фінансовою безпекою є такий стан фінансово-кредитної сфери, який характеризується збалансованістю і якістю системної сукупності фінансових інструментів, технологій та послуг, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних чинників (загроз), здатністю цієї сфери забезпечувати захист національних фінансових інтересів, достатні обсяги фінансових ресурсів для всіх суб'єктів господарювання й населення в цілому – ефективне функціонування національної економічної системи і соціальний розвиток» [12, с. 33–34].

Поряд із цим А.М. Єрмошенко розкриває змістовність фінансової безпеки через визначення фінансового стану суб'єкта господарювання, який характеризується збалансованістю системи фінансових показників, стійкістю до внутрішніх та зовнішніх загроз і дозволяє своєчасно та у повному обсязі виконувати взяті на себе зобов'язання, а також забезпечує ефективний розвиток суб'єкту господарювання в поточному та наступних періодах [13].

Аналогічної думки дотримується й К.С. Горячова, яка доводить, що фінансова безпека – це наявність такого фінансового стану, який характеризується збалансованістю і якістю фінансових інструментів, технологій і послуг, стійкістю до загроз, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію власних фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів, а також забезпечувати ефективний і сталий розвиток цієї фінансової системи [7].

Ряд вчених визначають фінансову безпеку підприємства як стан найбільш ефективного використання ресурсів підприємства, при якому значення інформаційних фінансових показників ліквідності, платоспроможності, рентабельності, оборотності, прибутковості продаж й капіталу знаходяться у межах припустимих меж своїх граничних значень» [1, 15, 27].

«Фінансова безпека підприємства – це сукупність заходів, спрямованих на запобігання збиткам від негативної дії усіх чинників впливу на фінансову безпеку за різними аспектами фінансово – господарської діяльності» [6].

Фінансову безпеку розкриває через стан функціонування та розвитку суб'єкта господарювання М.М. Медвідь, який від-

мічає, що фінансова безпека – це стан економічного розвитку, який характеризується необхідними фінансовими ресурсами для задоволення потреб, виконання функціональних зобов'язань стосовно захисту фінансових інтересів, попередження фінансових загроз та небезпек, подолання фінансової кризи та забезпечення ефективного функціонування [19].

Л.Г. Мельник визначає фінансову безпеку як внутрішньовиробничу складову економічної безпеки. У фінансовому менеджменті за достатньо глибоких досліджень окремих елементів економічної безпеки фінансова безпека підприємства, що пов'язана із забезпеченням його фінансової стійкості, нейтралізацією фінансових ризиків, у самостійний об'єкт управління також не виділена [10].

На думку А.В. Гукової та І.Д. Анакіної, сутність фінансової безпеки підприємства полягає в здатності підприємства самостійно розробляти й проводити фінансову стратегію, відповідно до цілей корпоративної стратегії в умовах невизначеного й конкурентного середовища. Тобто фінансова безпека представляє такий стан підприємства, що:

1) дозволяє забезпечити фінансову рівновагу, стабільність, платоспроможність і ліквідність підприємства в довгостроковому періоді;

2) задовольняє потреби підприємства у фінансових ресурсах для стійкого розширеного відтворення підприємства;

3) забезпечує достатню фінансову незалежність підприємства;

4) здатна протистояти існуючим і виникаючим небезпекам і погрозам, що прагнуть завдати фінансової шкоди підприємству, або змінити небажано структуру капіталу, або примусово ліквідувати підприємство;

5) забезпечує достатню гнучкість при прийнятті фінансових рішень;

6) захищає фінансові інтереси власників підприємства [9, с. 101].

З.М. Васильченко та І.П. Васильченко наголошують, що фінансова безпека підприємства – це і є сама захищеність фінансових інтересів суб'єктів господарювання на всіх рівнях фінансових відносин [4].

Р.С. Папехін стверджує, що фінансова безпека визначає певний стан фінансової стабільності, в якому повинно знаходитися підприємство для реалізації своєї стратегії, характеризуються можливістю підприємства протистояти зовнішнім та внутрішнім загрозам [20].

М.Ю. Погосова та В.С. Лебедева акцентують увагу на тому, що фінансова безпека підприємства – це складова економічної безпеки підприємства, яка являє собою такий стан підприємства, що:

– забезпечує оптимальне залучення та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства;

– дозволяє самостійно розробляти та впроваджувати фінансову стратегію;

– дозволяє ідентифікувати небезпеки та загрози стану підприємства та розробляти заходи для їхчасного усунення;

– має бути оцінена якісними та кількісними показниками, які мають граничні значення [21].

В.В. Шелест стверджує, що фінансова безпека підприємства – це такий фінансовий стан, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх впливів, дозволяє забезпечити ефективну діяльність підприємства за рахунок оптимального залучення майна, переданого установниками в управління в довгостроковому періоді [28].

Н.С. Самбуріна вважає, що фінансова безпека підприємства – це стан захисту від загроз, що виникають у процесі його розвитку та функціонування як суб'єкта фінансових відносин [24].

Ю.Г. Лисенко пропонує трактувати поняття «фінансова безпека підприємства» як кількісно–якісно детермінований рівень його фінансового стану, що забезпечує стабільну можливість захисту його пріоритетних, збалансованих фінансових інтересів від визначених реальних та потенційних загроз зовнішнього та внутрішнього характеру, параметри якого визначаються на основі фінансової політики підприємства [16].

Головною умовою досягнення фінансової безпеки підприємства є його спроможність протидіяти виникаючим внутрішнім та зовнішнім небезпекам та загрозам, які здатні завдати фінансової школи підприємству, негативно вплинути на зміну структури капіталу тощо.

На думку О. Груніна, фінансова безпека – це стан соціально–технічної системи підприємства, який дає змогу уникнути зовнішніх загроз і протистояти внутрішнім чинникам дезорганізації за допомогою наявних ресурсів, підприємницьких здібностей менеджерів, а також структурної організації та зв'язків менеджменту [8]. З даним визначенням погоджується і В.В. Вітлінський та зазначає, що фінансова безпека підприємства – це такий стан фінансових ресурсів підприємства, результативності їх розміщення й використання, при якому забезпечується розвиток виробництва чи інших сфер діяльності – на основі зростання прибутку й активів при збереженні платоспроможності й кредитоспроможності [5].

Дослідження літературних джерел дозволило дійти висновку, що переважна більшість науковців в сутності фінансової безпеки суб'єктів господарювання вбачають певні загрози для фінансового стану, тому в умовах сучасної економічної кризи в Україні, коли досить велика кількість суб'єктів господарювання опинилася в скрутному становищі, маючи досить велику проблему неплатежів, погіршення ліквідної позиції та фінансового стану, а іноді й реальної загрози банкрутства авторська позиція щодо розуміння фінансової безпеки суб'єктів господарювання є такою: це система стратегічних і тактичних заходів та інструментів фінансового забезпечення збалансованого розвитку шляхом мобілізації фінансових ресурсів для стійкого розширеного відтворення суб'єктів господарювання.

Висновки

У роботі проведено теоретичний аналіз щодо розкриття сутнісного розуміння дефініції «фінансова безпека суб'єктів

господарювання». Зокрема, на основі проведеного аналізу наведено уточнене визначення сутнісного розуміння дефініції «фінансова безпека суб'єктів господарювання». Таким чином, наукова новизна статті полягає в удосконаленні визначення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Александров И.А., Орлова Е.А., Половян А.В. Оценка финансовой безопасности промышленного предприятия // Научные работы ДонНТУ. – 2002. – №46. – С. 12–19.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека: монографія / О.І. Барановський. Інститут економічного прогнозування – К.: Фенікс, 1999. – 338 с.
3. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / Бланк И.А. – К.: Эльга, Ника–Центр, 2004. – 784 с.
4. Васильченко З.М., Васильченко І.П. Теоретична концепція оцінки економічної безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Банківська справа. – 2006. – №4. – С. 36.
5. Вітлінський В.В. Ризикологія в економіці та підприємстві / В.В. Вітлінський, Г.І. Великоіваненко. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.
6. Голухов Г., Рейхарт Д., Шиленко Ю. Управління фінансовою безпекою підприємства в процесі його реструктуризації // Проблеми науки. – 2008. – №9. – С. 19–23.
7. Горячева К.С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки / К.С. Горячева // Економіст. – 2003. – №8. – С. 65–67.
8. Грунин О. Экономическая безопасность организации / О.Грунин, С. Грунин. – СПб.: Питер, 2002. – 160 с.
9. Гукова А.В., Аникина И.Д. Роль финансовой безопасности предприятия в системе его экономической безопасности // Образование и общество. – 2006. – №3. – С. 98–102.
10. Економіка підприємства / За заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 648 с.
11. Ермошенко А.М. Визначення поняття фінансової безпеки страховика та її категорії / А.М. Ермошенко // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №4 (34). – С. 46–52.
12. Ермошенко М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. – К.: Київ. нац. торг.–екон. ун–т, 2001. – 309 с.
13. Загородній А.Г. Фінансово–економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – С. 10.
14. Козак Л.С. Концептуальні та методичні засади формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства / Л.С. Козак, І.В. Багровецька // Економіка і управління. – 2008. – №13. – С. 97–101.
15. Кузенко Т.Б. Управління фінансовою безпекою підприємства: методичний аспект / Т.Б. Кузенко, Н.В. Сабліна, О.Ю. Литовченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №29. – С. 119–124.
16. Лысенко Ю.Г., Андриенко В. Н., Беликова Т.Ю. и др. Корпоративное управление крупным промышленным комплексом / Под общ. ред. Ю.Г. Лысенко и В.Н. Андриенко. – Донецк: ООО «Юго–Восток, Лтд», 2003. – 327 с.

17. Любимцев Ю., Логвина А. Концепция финансовой безопасности (общегосударственный и региональные аспекты) // Вопросы экономики. – 1998. – №3. – С. 55–64.

18. Мартюшева Л.С. Финансовая безопасность предприятий: конспект лекций / Л.С. Мартюшева, Т.Б. Кузенко, О.Ю. Литовченко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.

19. Медвідь М.М. Финансовая безопасность регионов Украины (на прикладе Харьковской области): автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н.: спец. 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» / М.М. Медвідь. – Полтава.: ПНТУ ім. Ю.Кондратюка, 2008. – 23 с.

20. Папехин Р.С. Индикаторы финансовой безопасности предприятия / Р.С. Папехин. – Волгоград: Волгоградское научное изд-во, 2007. – 16 с.

21. Погосова М.Ю. Анализ методического обеспечения оценивания финансовой безопасности предприятия [Электрон. ресурс] / М.Ю. Погосова, В.С. Лебедева // Экономические науки. – Режим доступа: <http://www.rusnayka.com>

22. Проблемы управления экономической безопасностью субъектов хозяйствования: Монография / Кириченко О. А., Сідак В.С. та ін.: Університет «Крок», 2008. – 403 с.

23. Реверчук Н.И. Управление экономической безопасностью предприятий: Монография. – Львів: ЛБІНБУ, 2004. – 175 с.

24. Самбуріна Н.С. Анализ финансовой складовой безопасности предприятия / Н.С. Самбуріна. – Х.: Изд. ХНЕУ, 2006.

25. Соловьева А. Проблемы формирования системы финансово-экономической безопасности в России. – Режим доступа: www.sbcinfo.ru/article/10th_

26. Судакова О.І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О.І. Судакова // Економічний простір. – 2008. – №9. – С. 140–148. – [Електрон. ресурс] – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal

27. Фоменко А.В. Финансовая безопасность предприятия: адаптация понятия до современных условий развития экономико-правовой державы / А.В. Фоменко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №29. – С. 182–184.

28. Шелест В.В. Управление финансовой безопасностью доверчивого товарищества / В.В. Шелест // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №3. – С. 181–184.

29. Ekonomichna bezpeka: navch. Posib. [Tekst] / za red. Z.S. Varnalija. – K.: Znannia, 2009. – 647 s.

УДК 65.01:640.432

С.М. БЕЗРОДНА,

здобувач, асистентка кафедри економіки підприємства, Буковинський державний фінансово-економічний університет

Впровадження стратегічно орієнтованого підходу до управління якістю продукції на підприємствах ресторанного господарства України

У статті здійснено аналіз існуючих методичних підходів до управління якістю продукції. Визначено нормативно-правове значення управління якістю продукції. На основі об'єднання існуючих методичних підходів та принципів нормативно-правового значення запропоновано новий стратегічно орієнтований підхід до управління якістю продукції.

Ключові слова: якість, продукція, методичний підхід, стратегія, принципи, ресторанне господарство.

В статье осуществлен анализ существующих методических подходов к управлению качеством продукции. Определено нормативно-правовое значение управления качеством продукции. На основе объединения существующих методических подходов и принципов нормативно-правового значения предложен новый стратегически ориентированный подход к управлению качеством продукции.

Ключевые слова: качество, продукция, методический подход, стратегия, принципы, ресторанное хозяйство.

The article deals with the analysis of the existing methodological approaches concerning the conducting of out-

put's quality. The normative-legal significance of output's quality is defined. A new strategically-oriented approach concerning the conducting of output's quality based on integrity of existing methodological approaches and principles of legal significance has been proposed.

Keywords: quality, production, methodical approach, strategy, principles, restaurant management.

Постановка проблеми. У процесі впровадження сучасних систем управління якістю (надалі СУЯ) продукції на підприємствах ресторанного господарства (надалі РГ) України відбувається величезна кількість різноманітних стихійних змін. Для того щоб адаптуватися сучасним підприємствам РГ до цих змін, необхідно впроваджувати у своїй діяльності методику дій та дотримуватися її принципів. Методика дій, своєю чергою, має базуватися на стратегії діяльності підприємств РГ у майбутньому.

Застосування та вибір методичних підходів управління якістю продукції на практиці підприємств РГ є важливим етапом щодо впровадження сучасних СУЯ продукції.